

Bergslagens Sparbank AB

Pelare III 2017

Bergslagens
Sparbank

Innehåll

Inledning.....	3
Bergslagens Sparbank AB.....	4
Organisation.....	5
Ersättningsprinciper.....	6
Riskhantering.....	7
Kapitalhantering.....	10
Risker.....	13

Inledning

Denna rapport som publiceras en gång per år avser att informera om Bergslagens Sparbank ABs ("Banken"), organisationsnummer 516401-0109, risker, riskhantering och kapitalsituation i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag. Vidare i enlighet med EU direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag ("CRDIV") samt EU förordning 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag ("CRR"). Rapporten avser om inget annat nämns förhållanden per 2017-12-31.

Denna rapport publiceras i samband med årsredovisningen, normalt en gång per år eller mer ofta vid väsentliga förändringar i bankens verksamhet. Rapporten syftar till att komplettera årsredovisningens grundläggande information avseende riskhantering. Vidare att ge en transparent, tillförlitlig, konsekvent och jämförbar redogörelse av bankens verksamhet, ledning, styrning samt riskhantering på ett så lättöverskådligt sätt som möjligt.

2 Bergslagens Sparbank AB

Bergslagens Sparbank består ursprungligen av Lindes Sparbank (bildad år 1859), Kopparbergs Sparbank (1858) och Fellingsbro Sparbank (1855). Vid fusion mellan Lindes Sparbank och Kopparbergs Sparbank 1967 namnändrades banken till Bergslagen Sparbank. 1970 fusionerade också Fellingsbro Sparbank med Bergslagens Sparbank. Nora Sparbank stiftades i oktober 1835 och startade sin verksamhet i december samma år. I november 150 år senare beslutade huvudmännen i banken att under 1986 införliva Nora Sparbank i den då nybildade Nya Sparbanken, där också bland annat Örebro Läns Sparbank och Sparbanken Mälardalen ingick. År 2000 bildades Bergslagens Sparbank AB genom att gamla Bergslagens Sparbank och dåvarande Föreningssparbanken slog samman sina verksamheter i Lindesberg, Nora och Ljusnarsberg kommuner. Den nybildade stiftelsen, Sparbanksstiftelsen Bergslagen, kom att äga 52 % av aktierna i den nya banken, och Föreningssparbanken 48 %

Sparbankstiftelsen Bergslagen köpte 1 juni 2010 Swedbanks andel om 48 % i Bergslagens Sparbank och är numer ensam ägare till banken som därmed åter är en hundra procentig lokal angelägenhet. Stiftelsen utser ledamöter till bankens styrelse och utfärdar ägardirektiv.

Banken marknadsför ett brett utbud av tjänster inom bank, finans och försäkring enligt Lag om bank och finansieringsrörelse. Banken verkar inom Nora, Lindesberg, Ljusnarsberg och Storfors kommuner och har kontor i Fellingsbro, Frövi, Nora, Lindesberg, Storå, Kopparberg och Storfors.

2.1 Verksamhetsåret 2017

Banken redovisar ett rörelseresultat på 69 mkr för 2017.

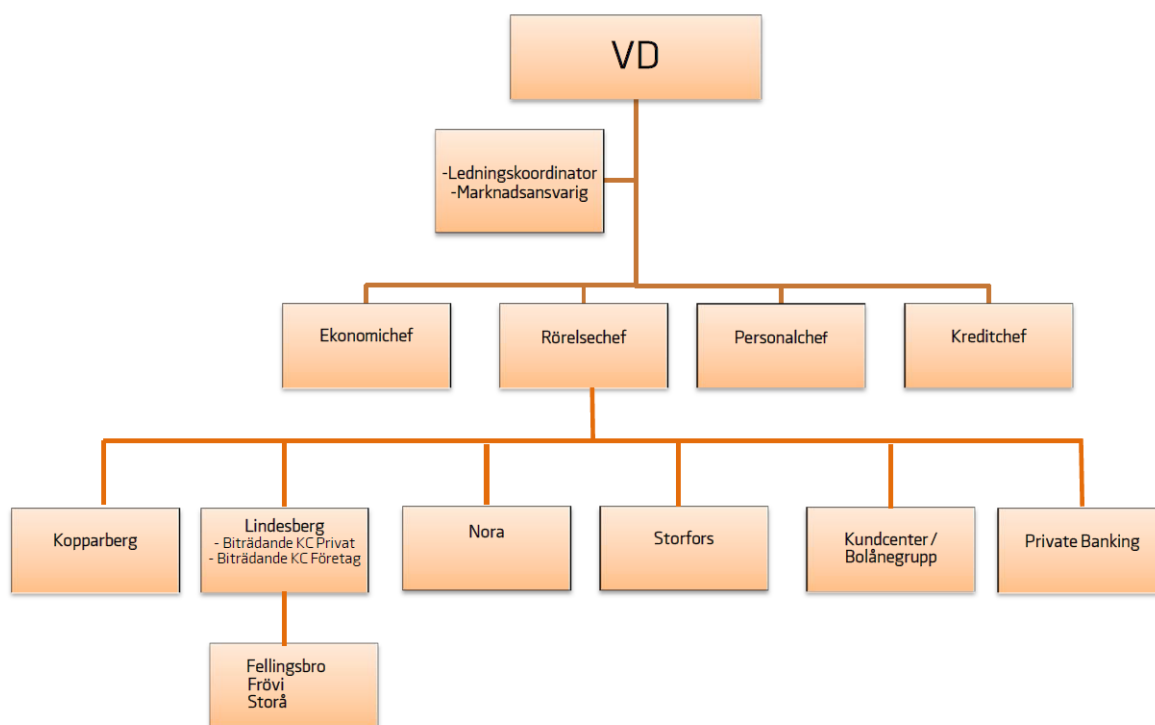
Räntenettet för 2017 uppgick till 101 mkr (96 mkr). Det historiskt låga ränteläget har påverkat räntenettet negativt under hela 2017. Lägre avkastning på placeringar har påverkat räntenettet negativt, medan volymökningar på utlåningen på företagssidan har påverkat räntenettet positivt.

Provisionsnettot för 2017 uppgick till 57 mkr (52 mkr). Provisionsintäkterna har ökat med 10 % under året och provisionskostnaderna har ökat med 11 %.

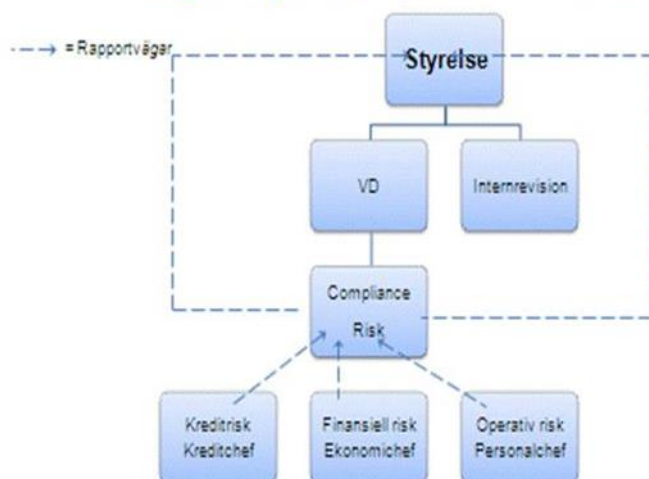
Bankens kostnader ökade under 2017 med 3 % till 99 mkr (96 mkr).

Kreditförlusterna för 2017 uppgick till 5 mkr i återvinningar (- 3 mkr).

3 Organisation

Riskorganisation Bergslagens Sparbank AB

3.1 Styrelse- och ledningsinformation

Styrelsen väljs av årsstämman och har det yttersta ansvaret för bankens verksamhet. Styrelsen fastställer bankens verksamhetsmål och strategier, interna regler för styrning, riskhantering och kontroll. Den tillsätter, utvärderar och entledigar VD samt ser till att all information som lämnas från banken är transparent, relevant och tillförlitlig. Styrelsen väljs av årsstämman på 1 år. Styrelsen består av 7 ledamöter tillsammans med VD, vVD och 2 personalrepresentanter. Ytterligare information om styrelseledamöterna såsom kunskaper och erfarenheter finns tillgängligt på bankens hemsida.

3.2 Mångfald och lämplighet

Banken ser klara fördelar med att ha en styrelse med en uppsättning av olika relevanta egenskaper, kunskaps- och erfarenhetsområden i styrelsen som grupp och det är stiftelsestyrelsen som fungerar som valberedning.

Valberedning ska mot bakgrund av ovan, även beakta omdöme, anseende och erfarenhet, när den föreslår ledamöter.

3.3 Risk- och revisionsutskott

Bankens styrelse har utsett ett Risk-, och Revisionsutskott. Utskottet har en beredande funktion med ansvar att följa upp eventuella brister i organisation och rutiner utifrån riskhantering, styrning och kontroll. Utskottet bereder styrelsens policy och styrdokument. Detta innefattar styrdokument avseende bankens riskaptit, risklimiters samt riskhantering. Dessutom bereder utskottet den interna kapitalutvärderingen samt kontrollrapporter från riskkontroll och compliance. Därtill sker en uppföljning av tillförlitligheten och effektiviteten i den finansiella rapporteringen samt att internrevisionens arbete bedrivs enligt fastställd revisionsplan.

3.4 Kredit- och arbetsutskott

Styrelsen har även inrättat ett kredit- och arbetsutskott som ansvarar för att fatta beslut i kreditärenden inom de belopp som framgår av styrelsens kreditinstruktion.

4 Ersättningsprinciper

Bankens ersättningspolicy, som fastställs årligen av styrelsen och som omfattar samtliga anställda, anger grunder och principer för hur ersättningar ska fastställas, tillämpas och följas upp samt vilka arbetstagare med arbetsuppgifter som kan ha en väsentlig inverkan på bankens riskprofil. För att banken ska kunna identifiera, mäta, analysera, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som bankens verksamhet är förknippad med ska ersättningar utformas så att de är förenliga med och främjar en effektiv riskhantering och motverkar överdrivet risktagande. Ersättningar till enskilda medarbetare får inte motverka bankens långsiktiga intressen.

Bankens styrelse beslutar årligen utifrån ett riskbaserat synsätt om nivåer för resultatandelar, den enda eventuella rörliga ersättning som finns i banken. Resultatandelarna bedöms enbart utifrån uppnådda kvalitetsmål samt bankens resultat efter kreditförluster enligt bankens uppsatta resultatmål. Utbetalning av resultatandelar sker i enlighet med resultatandelsstiftelsens regelverk tidigast efter fem års fondering, oavsett storleken på avsatt belopp. Banken kan inte påverka dessa utbetalningar.

Ytterligare information om ersättningar finns tillgänglig på bankens hemsida.

5 Riskhantering

I bankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har bankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i banken, fastställt policys och instruktioner för kreditgivningen och den övriga verksamheten. Bankens styrelse har det övergripande ansvaret för bankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Bankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som man har i verksamheten och att för dessa sätta lämpliga begränsningar i form av riskaptiter och risklimit och försäkra att det finns kontroller på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiterna inte bryts. Policys inom området utvärderas och uppdateras regelbundet.

5.1 Riskhanteringssystem

Bankens riskhanteringssystem möjliggör en kontinuerlig utvärdering av de risker som verksamheten är förknippad med. Det upprättade riskhanteringssystemet är en integrerad del av bankens beslutsprocesser och bidrar till att målen för bankens verksamhet kan uppnås inom beslutad riskaptit.

Riskhanteringssystemet i banken innefattar de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, hantera, kontrollera och rapportera de risker verksamheten är, eller kan bli, exponerad mot.

De huvudsakliga beståndsdelarna i bankens riskhanteringssystem är:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Tydliga rutiner för att styra och hantera risker
- Riskaptit och risklimit
- Definierad process för riskhantering
- Beslutade metoder för att mäta risker
- Process för intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU)
- Funktion för oberoende riskkontroll
- Rapporteringsrutiner

Riskhanteringssystemet omfattar både de risker som ska täckas av de legala kapitalkraven och andra väsentliga risker som verksamheten för med sig. Riskhanteringssystemet utvärderas och uppdateras regelbundet för att säkerställa att varje del är relevant, korrekt och att de speglar gällande regelverk, praxis och förväntningar från bankens intressenter. Genom kompetenssäkring och tydliga processer skapas förutsättningar för en stabil riskkontroll och riskhantering där varje anställd har tydliga befogenheter, ansvar och förstår sin roll i processen.

5.2 Riskstrategi

Bankens verksamhet bedrivs så att riskprofilen vid varje tidpunkt är anpassad till bankens riskbärande kapacitet och i linje med fastställd riskaptit samt tillhörande risklimit. En grundläggande förutsättning i bankens riskstrategi är därför att verksamhetsplanen tar utgångspunkt i och utvärderas gentemot fastställda mål och limit.

För att möjliggöra en god styrning av riskexponeringen ska den riskrapportering som regelbundet rapporteras till styrelsen innehålla en uppföljning av hur riskexponeringen vid rapporteringstillfället förhåller sig till fastställd riskaptit och samtliga beslutade risklimit. Om verksamheten under perioden mellan fastställda rapporteringstillfällen får kännedom om överträdelser av limit, eller om det bedöms att det finns en betydande risk att överträdelse kommer att ske, ska detta omedelbart rapporteras till styrelsen.

Med riskbärande kapacitet avses förmågan att möta förluster som uppstår med i första hand bankens löpande intjäning och i andra hand genom utnyttjande av bankens kapitalbas. Utgångspunkten är att bankens förväntade förluster ska bäras av löpande intjäning medan oförväntade förluster ska täckas genom utnyttjande av bankens kapitalbas i den mån de inte täcks av löpande intjäning. Bankens likviditetutveckling följs löpande och en likviditetsreserv ska hållas med hänsyn till att innehaven ska vara likvida, även i ett stressat scenario. En beredskapsplan finns som löpande uppdateras och som inbegriper en intern kommunikationsplan.

Finansieringsstrukturen ska anpassas till tillgångarnas förutsättningar och ta hänsyn till beteenden i stressade marknadssituationer. Kundens inlåning är basen för bankens finansiering och ska vårdas med sikte på långsiktiga relationer. För att ytterligare diversifiera bankens finansiering ska banken kunna välja att söka inlåning från andra banker.

Till skillnad från finansiella risker kan det för vissa risktyper, exempelvis legal risk och ryktesrisk, vara svårt att kvantifiera riskexponeringen och ställa denna i relation till riskbärande kapacitet. För dessa risker krävs en mer kvalitativ bedömning av hur risken ska hanteras och kostnaden för att minska riskexponeringen ska då vägas mot den bedömda effekten av en viss åtgärd bedöms ha på risknivån.

En ytterligare viktig del av bankens strategi för att begränsa risktagandet är användandet av en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade, produkter, tjänster, marknader, processer, eller IT-system samt även vid större förändringar i bankens verksamhet eller organisation.

I enlighet med gällande regelverk, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut och CRR/CRD IV, ska ett institut ha en återhämtningsplan. Planen skall beskriva vilka åtgärder banken kan vidta för att återställa sin finansiella ställning vid en kraftig försämring. Banken har sedan 2014 i enlighet med regelverken årligen upprättat en sådan plan. Detta arbete belyser en viktig del av bankens riskstrategi. Banken tillämpar förenklad återhämtningsplan enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:6) om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner.

5.3 Tre försvarslinjer

Banken är organiserad utifrån principen om de tre försvarslinjerna vilket utgör utgångspunkten för fördelning av ansvar kopplat till intern styrning, riskhantering och kontroll i banken.

Första försvarslinjen utgörs av den operativa verksamheten. Andra och tredje försvarslinjen utgör kontrollfunktioner och är oberoende, såväl från verksamheten som från varandra. Andra försvarslinjen är organisatoriskt placerad under VD, men direktrapporterar såväl till ledning som till styrelse. Den tredje försvarslinjen är direkt placerad under Bankens styrelse. Varje kontrollfunktionens arbete regleras av separata interna regler.

I första försvarslinjen återfinns verksamheten som ansvarar för att utföra det dagliga operativa arbetet. Det ligger på verksamhetens ansvar att ta risker som ligger i linje med styrelsens verksamhetsmål och riskkapitet, att sätta pris på risken samt att rapportera till ledningen och till andra försvarslinjen. Alla inom första försvarslinjen ansvarar för att utföra detta arbete i enlighet med såväl externa som interna regelverk. Första försvarslinjen har fullt ansvar och äger styrning, risktagande, kontroll och uppföljning, inklusive incidentrapportering. Inom ramen för första försvarslinjens ansvar ligger även ett ansvar att åtgärda samt att löpande följa upp observationer som rapporterats av någon av kontrollfunktionerna.

I andra försvarslinjen återfinns bankens riskkontrollfunktion och compliancefunktion som är utlagda på extern part. Dessa funktioner stödjer och kontrollerar första linjens arbete med riskhantering och regelefterlevnad. Riskkontrollfunktionen kontrollerar att det finns en riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker dagligen. Funktionerna stödjer verksamheten i arbetet med att utforma rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande hanteringen av risker och regelefterlevnad.

I tredje försvarslinjen återfinns bankens funktion för internrevision. Internrevisionen ansvarar för att på styrelsens uppdrag, oberoende och objektivt, utvärdera och bedöma effektiviteten i bankens hela ramverk för intern styrning och kontroll, samt komma med rekommendationer och förslag till utveckling och förbättring av densamma. Detta innefattar löpande riskbaserade översyner av hela bankens arbete kopplat till riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Detta innebär utvärdering av såväl första som andra försvarslinjens arbete. Identifierade iakttagelser tillsammans med föreslagna förbättringsområden ska löpande rapporteras till styrelse och VD.

Första försvarslinjen Affärsverksamheten	Andra försvarslinjen Kontrollfunktioner	Tredje försvarslinjen Revision
<ul style="list-style-type: none"> • Äger risker • Efterleva externa och interna regler • Identifierar, hanterar och rapporterar risker • Implementerar och utför kontrollprocesser 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementering av externa och interna regler • Identifiering, analys och värdering av risker • Stödja första linjen och styrelsen i frågor rörande intern styrning och kontroll • Kontrollera efterlevnaden 	<ul style="list-style-type: none"> • Granskning, utvärdering av andra och första försvarslinjen, riskhanteringssystemet, ramverket för intern styrning och kontroll, organisation och processer • Uppföljning av rekommendationer
Verkställande/ riskhanterande	Verkställande/ kontrollerande	Icke verkställande/ säkerställande
<ul style="list-style-type: none"> • Affären (chefer och medarbetare) • Supportfunktioner (Juridik, Säkerhet, HR, m.fl.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Riskkontroll • Compliance 	<ul style="list-style-type: none"> • Interrevision

5.4 Riktlinjer för att styra och hantera risker

På uppdrag av styrelsen får banken hantera och utvärdera sin exponering mot de risker som verksamheten är utsatt för i enlighet med följande övergripande principer:

- En hög riskmedvetenhet och sund riskkultur ska finnas hos alla i banken. En tydlig riskkultur skapas genom en gemensam värdegrund, adekvata mätmetoder, effektiv riskhantering men framförallt genom att agera med gott omdöme från alla medarbetare och chefer.
- Varje medarbetare ska vara medvetna om och förstå de risker som är förknippade med den egna verksamheten.
- Det ska finnas dokumenterade interna rutiner och kontrollsystem, som även tydliggör ansvar och befogenheter.
- Banken ska ha adekvata rutiner för att bedöma och minimera riskerna med att införa nya produkter och tjänster men även väsentligt förändrade sådana. Processen ska även appliceras på större förändringar av organisationen eller verksamheten. Processen syftar till att bedöma och utvärdera nyttillkommande risker mot bankens riskaptit och vid väsentlig påverkan på riskprofilen ska den interna kapital- och likviditetsutvärderingen uppdateras.
- Mätmetoder och systemstöd ska vara anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Alla väsentliga risker ska identifieras, kvantifieras, analyseras och rapporteras. Risker som banken inte kan få lämplig avkastning på ska minimeras.
- Incidentrapportering ska vara väl fungerande och heltäckande enligt en dokumenterad process.
- För att uppnå önskad kvalitet och effektivitet inom både affärs- och kontrollaktiviteter ska det finnas tillräckliga resurser och kompetens
- Det ska finnas en väl dokumenterad och kommunicerad kontinuitetshantering inkluderande beredskapsplan och kontinuitet/återställningsplan.
- Funktionen för riskkontroll ska vara oberoende och ansvarar för att löpande identifiera och följa upp de risker som banken är eller kan komma att exponeras mot.

5.5 Riskkontrollfunktionen i organisationen

Funktionen för riskkontroll är utlokaliserad på extern part. Funktionen är oberoende i förhållande till bankens operativa affärsverksamhet. Funktionen är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen. Riskkontrollfunktionen ingår även som föredragande i Risk- och Revisionsutskottet.

5.6 Rapportering

Funktionen för riskkontroll rapporterar regelbundet sina iakttagelser och rekommendationer till styrelse, VD och övrig ledning. Funktionen lämnar en skriftlig riskrapport vid minst fyra ordinarie styrelsemöten per år. Riskägare inom verksamheten informerar riskkontrollfunktionen i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk eller kostnad

6 Kapitalhantering

6.1 Kapitalbas

Enligt CRR ska banken upprätthålla en kapitalbas som vid var tidpunkt uppfyller följande minimikrav, uttryckt i procent av det riskvägda exponeringsbeloppet:

- Kärnprimärkapitalrelation om minst 4,5 procent
- Primärkapitalrelation om minst 6 procent.
- Total kapitalrelation om minst 8 procent.

Utöver minimikapitalkraven ska kreditinstitut hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent av det riskvägda exponeringsbeloppet. Banken håller en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav och kapitalkonserveringsbuffert om 2,0 procent i enlighet med FFFS 2014:33. Kapitalbasen uppgick per 2017-12-31 till 398 mkr (344 mkr) bestående av kärnprimärkapital.

Kapitalbas Bergslagens Sparbank AB

TSEK	2017-12-31	2016-12-31
<i>Kärnprimärkapital: instrument och reserver</i>		
Aktiekapital	121 332	121 332
Reservfond	64 256	64 256
Fond för verkligt värde	9 801	-29
Balanserad vinst eller förlust	184 312	155 209
Verifierat resultat före föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	53 897	39 454
Föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	-17 750	-10 000
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	415 848	370 222
<i>Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar</i>		
Underskott i kreditjusteringar för förväntade förluster (internmetod)	-17 168	-25 361
Värdejustering på grund av kraven på försiktig värdering	-371	-374
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-17 539	-25 735
Kärnprimärkapital	398 309	344 487
Summa Primärkapital	398 309	344 487
<i>Supplementärkapital: Instrument och avsättningar</i>		
Supplementärt kapital	-	-
Kapitalbas	398 309	344 487

6.2 Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkrav är utförd i enlighet med CRR, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar, lagen (2014:967) om införande av buffertlagen och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Banken tillämpar intern riskklassificeringsmetoden (IRK-metoden) för beräkning av kreditrisk. Banken har tillstånd av Finansinspektionen att använda IRK-metoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker avseende bankens kreditportfölj. I denna kreditportfölj används IRK-metoden avseende utlåning till hushåll, företag och institut. För de exponeringar där IRK-metoden inte tillämpas används istället schablonmetoden. För operativa risker använder banken schablonmetoden.

Kapitalkravet för kreditrisker framgår av tabellen nedan:

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp

	2017		2016	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponering sbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponerings belopp
<i>Kreditrisk enligt IRK-metoden</i>				
Exponeringar mot institut	10 726	134 069	4 675	58 443
Exponeringar mot företag	87 097	1 088 716	66 790	834 876
Exponeringar mot hushåll	54 476	680 945	57 455	718 184
Aktieexponeringar	2 226	27 820	1 351	16 885
Övriga poster	1 755	21 932	1 378	17 220
Summa för exponeringar som redovisas enligt IRK-metoden	156 280	1 953 482	131 649	1 645 608
<i>Marknadsrisk</i>				
Valutakursrisk	-	-	-	-
Summa exponeringsbelopp för marknadsrisk	-	-	-	-
<i>Operativ risk</i>				
Operativ risk enligt schablonmetoden	17 307	216 343	16 873	210 910
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	17 307	216 343	16 873	210 910
Kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden	30	375	23	288
Summa riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	173 617	2 170 200	148 545	1 856 806

6.3 Kapitalrelation

Det totala kapitalkravet för banken uppgick per 2017-12-31 till 174 mkr (149 mkr). Då kapitalbasen endast består av kärnprimärkapital som vid samma tidpunkt uppgick till 398 mkr (344 mkr) ger det en kärnprimärkapitalrelation på 18,35 procent (18,55 procent).

Kapitalrelationer, buffertar m.m.

Summa riskvägt exponeringsbelopp	2 170 200	1 856 806
Kärnprimärkapitalrelation *	18,35%	18,55%
Primärkapitalrelation	18,35%	18,55%
Kapitaltäckningsgrad	18,35%	18,55%
Buffertkrav	4,50%	4,00%
varav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%
varav kontryckisk buffert	2,00%	1,50%
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert*	10,35%	10,55%
Innehav i kärnprimärkapitalinstrument i vilka banken har en väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10,00 procent)	0%	0%

* Kärnprimärkapitalrelation minskat med lagstadgat minimikrav om 8,00%

6.4 IKLU-process

Banken utför minst årligen, eller vid behov, en intern kapital- och likviditetsutvärdering ("IKLU") vilken består av en omfattande bedömning av bankens samtliga risker och kapitalbehovet för dessa samt likviditetsutvärdering med scenarioanalyser. IKLU-processen säkerställer att banken har tillräckligt med kapital även för mer oförutsedda risker genom att ha en tillräckligt stor kapitalbas samt en tillräckligt stor likviditetsbuffert.

Processen har ett särskilt fokus på de risker som inte kapitaltäcks i Pelare I och är ett verktyg som säkerställer att banken på ett tydligt och adekvat sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta. Kapitalutvärderingen ska utmynna i en detaljerad redogörelse av kapital situationen fyra år framåt.

Utöver en redogörelse för bankens nuvarande ekonomiska ställning ska minst tre framtida scenarier, varav två stressade, beräknas. För varje scenario simuleras resultat- och balansräkningen i syfte att analysera utveckling av bankens egna kapital samt hur stor kapitalbuffert som är nödvändig för att skydda banken mot förluster som äventyrar det legala kapitalkravet och bankens existens.

Utgångspunkten är ett sannolikt basscenario. När basscenario utformas så tas hänsyn till affärsplanen och den strategiska planeringen, exempelvis prognostiserade affärsvolymerna eller förändrade strategier inom olika affärsområden. Därutöver ska minst två ofördelaktiga scenarier beräknas. Ett som återger en vanlig lågkonjunktur över en vanlig sjuårscykel, samt ett scenario med svår men möjlig stress (ett av 25 år). Den svåra stressen ska vara utformad så att den påverkar banken allvarligt och innehåller antaganden för hur de ogynnsamma ekonomiska förhållandena påverkar bankens resultat och kapital situation. Scenarierna ska uppdateras årligen eller oftare vid behov.

Dessutom redogörs för vilka metoder banken använder för att mäta och hantera risker, risklimiterna och bedömningen av kapital uppdelat per relevanta riskkategorier. IKLU:n innefattar alla risktyper som antas kunna påverka verksamheten. Förutom kreditrisker och operativa risker utvärderas kapitalbehovet även för bland annat ränterisk, valutarisk, likviditetsrisk, ryktesrisk och strategiska risker. Stresstester är en viktig metod i bedömningen av kapital- och likviditetsbehov. Bankens VD är ansvarig för IKLU processen tillsammans med Ekonomi- och Finanschefen som även ansvarar för att tillhandahålla modeller och underlag.

Riskkontrollfunktionen är ett stöd till övriga funktioner (exempelvis finans, ekonomi, kredit, operativ risk) vid framtagande av IKLU- dokumentet. Riskkontrollfunktionen gör också en oberoende bedömning av IKLU- dokumentet och processen.

Internrevisionen, som är oberoende och underställd styrelsen, ska som ett led i sin regelbundna interna revision, granska processen för IKLU:n för att identifiera svagheter eller problem med rutiner, metoder och system för beräkning. Bankens internrevision granskar även efterlevnaden av etablerade riktlinjer och processer samt att processerna uppfyller de uppsatta målen.

IKLU:n genomförs och sammanställs minst årligen och fastställs av styrelsen.

7 Risker

7.1 Kreditrisk

7.1.1 Definition

Med kredit- och motpartsrisk avses risken att banken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Det omfattar också den risk som banken tar på sig när banken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts fullgörande av betalning till innehavaren av den finansiella garantin.

7.1.2 Riskkaptit

Kreditgivning och hantering av kreditrisker är ett av bankens kärnområden och affärsverksamhet. Bankens riskkaptit avseende kreditrisker definieras som att genomsnittlig kreditförlustnivå i egen portfölj, över en konjunkturcykel, inte ska överstiga 0,30 procent. Dessutom sätts limiter för koncentrationsrisker (bransch, namn och geografi) relaterat till kapitalrelation samt maximinivåer på andelen osäkra fordringar i den egna kreditstocken.

Styrelsens riskkaptit som fastställts i riskdokumentet visar på att det är önskvärt att relationen RWA/EAD ska ligga under 30% på banknivå.

7.1.3 Riskhantering

Kreditrisken utgör den största delen i beräkningen av bankens kapitalkrav. Kreditrisker förekommer i hela processen vid kreditgivning och beaktas i samtliga moment som prospektering, beredning, utbetalning och under löptiden. Det är därför centralt att det finns en god hantering av kreditrisker. Detta säkerställs bland annat genom ett heltäckande regelverk för kreditgivning och en väl fungerande kreditprocess vilket bland annat uppnås genom att löpande utbilda samtliga anställda som är delaktiga i processen för kreditgivning. Kreditprocessen ska präglas av dualitetsprincipen samt stödjas av ett effektivt systemstöd. Därtill är en rättvisande riskklassificering av krediterna synnerligen viktig samt även säkerställandet av att kreditriskmodellerna som används fungerar ändamålsenligt. För befintliga kreditengagemang ligger fokus på löpande utvärdering i syfte att identifiera förhöjda kreditrisker och vidta åtgärder för att förebygga kreditförluster. I detta ingår till exempel att värdera och utvärdera säkerheterna för krediterna. Slutligen säkerställs årligen genom bankens interna kapitalutvärderingsprocess att tillräckligt kapital hålls för att täcka oväntade kreditförluster.

7.1.4 Regelverk och tillämpad metod

Banken mäter sina kreditrisker löpande. Portföljen genomlysas ur flera olika dimensioner som; riskklasser, säkerheter, volymförändringar, osäkerhetsnivåer med mera. Banken har tillstånd från Finansinspektionen att använda intern riskklassificeringsmetod (IRK) för kreditstocken, avseende instituts-, företags- och hushållsexponeringar. De delar som inte omfattas av IRK kapitaltäcks istället i enlighet med schablonmetoden enligt undantag från FI.

Banken övervakar kommande regelverksförändringar löpande. Ansvar för övervakningen ligger på banken med stöd av compliancefunktionen som även är stödjande till organisationen vid implementering och tillämpning av nya regelverk. IFRS 9 är ett exempel på sådant nytt regelverk vilket träder i kraft den 1 januari 2018. IFRS 9 ställer bland annat krav på att banken ska arbeta med kreditförlustreserveringar på ett annorlunda sätt. Banken har under 2017 fattat beslut kring affärsmodeller och gjort beräkningar av effekterna av IFRS 9 per 2017-12-31. Då banken har IRK tillstånd och drar av EL (förväntade förluster) från kapitalbasen blir engångseffekten väldigt liten.

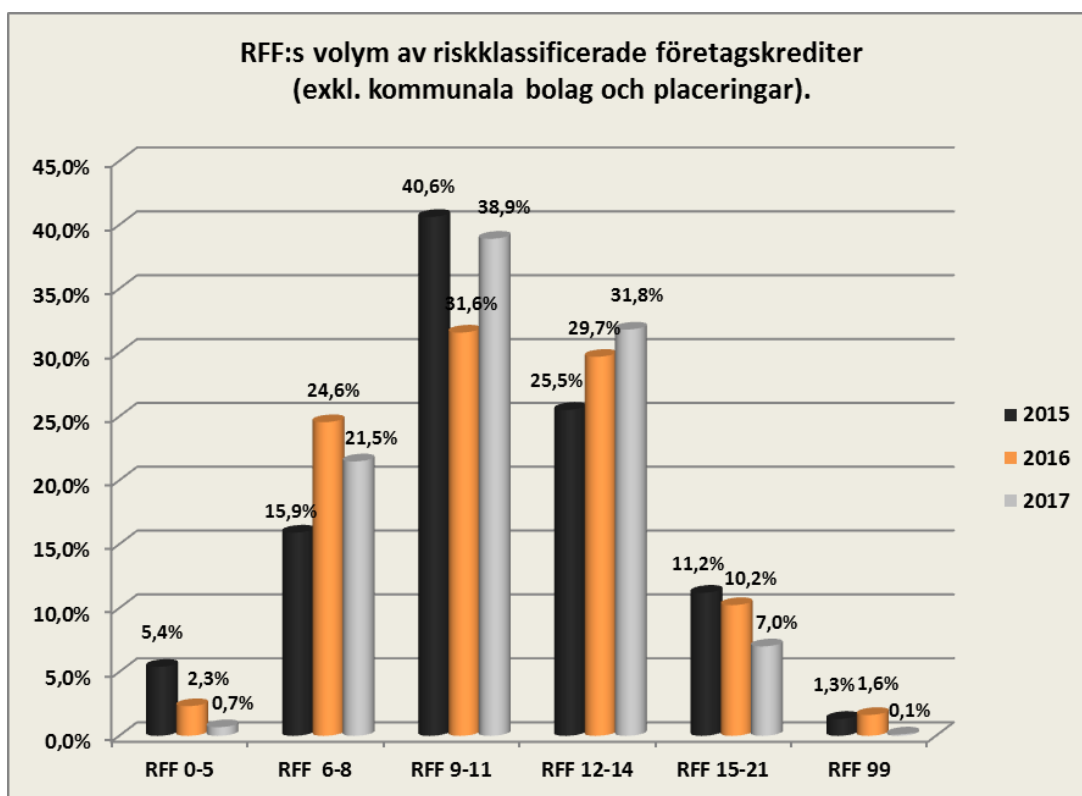
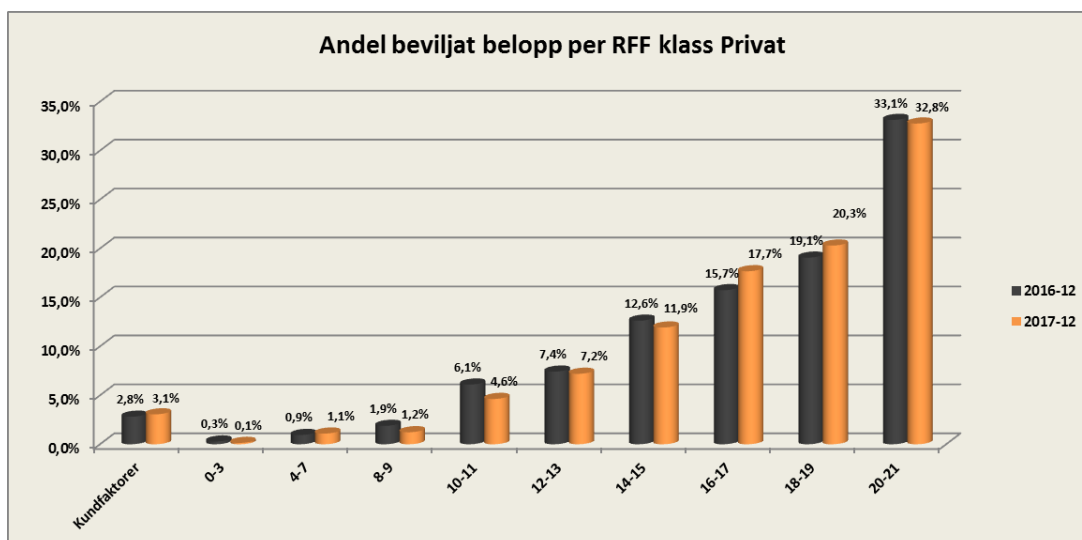
7.1.5 Riskklassificering

Riskklass prövas och fastställs i samband med beslut för kreditgivning och kredituppföljning. Riskklassen ligger till grund och påverkar omfattningen av analys och dokumentation av kunden samt hur kunden ska följas upp. Kunder med låg risk kan hanteras i en enklare och snabbare kreditprocess. Kunder med högre risk leder till ökade uppföljningskrav. Klassificeringen syftar till att uppskatta sannolikheten för fallissemang inom ett år och uttrycks på en skala med 23 klasser där 0 representerar störst risk, 21 representerar lägst risk, samt en klass för fallissemang.

Nedanstående tabell beskriver bankens riskklassificering och hur den relaterar till den teoretiskt beräknade sannolikheten för fallissemang inom 12 månader (PD) samt indikativ rating enligt Standard & Poor's. Av de IRK-klassade hushållskrediterna som beviljats under 2017 så ligger 83% (81%) inom scoringintervallet 14-21, avseende företagsexponeringarna så ligger 17% (24%) inom riskklasserna 13-21, så kallad investment grade, där risken för fallissemang bedöms vara låg. Tabellen nedan beskriver bankens riskklassificering och hur den relaterar till den beräknade sannolikheten för fallissemang inom ett år samt hur det indikativt korresponderar med en rating från Standard & Poor's.

Riskklass enligt IRK

	RFF	PD %	Indikativ rating
Fallerade	Fallerad	100	D
Hög risk	0-5	>5.7	C till B
Förhöjd risk	6-8	2.0-5.7	B+
Normal risk	9-12	0.5-2.0	BB- till BB+
Låg risk	13-21	<0.5	BBB- till AAA

Modellerna för att ta fram riskklassificeringen är av två olika typer. Den ena bygger på statistisk metod, vilket förutsätter tillgång till en stor mängd information om motparter samt tillräckligt stor andel av information om motparter som fallerat. I de fall statistiska metoder inte är tillämpliga används modeller där bedömningskriterierna fastställs genom manuell bedömning på specifika kriterier. Validering av modellen görs vid större förändringar samt årligen i syfte att säkerställa att de mäter risken på ett korrekt vis. Modellerna skattar normalt en sannolikhet för fallissemang på ett års sikt.

7.1.6 Säkerheter

Bankens utlåning sker framförallt mot säkerhet i fastigheter vilket banken har lång erfarenhet och stabila rutiner för. Uppdateringar av säkerheternas värden sker årligen för företagsexponeringar och vid behov för exponeringar mot hushåll. I tabellen nedan redovisas exponering i förhållande till de säkerheter som ställts för krediten, först och främst avser dessa säkerheter pantbrev i fastigheter.

Kreditriskexponering, brutto och netto 2017	Kreditrisk-exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk-exponering m hänsyn till säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet					
av:					
Statlig och kommunal borgen ²	81 184		81 184	81 184	
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	1 952 863	220	1 952 643	1 891 814	60 829
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	504 787		504 787	471 565	33 222
Pantbrev i jordbruksfastigheter	392 130		392 130	367 359	24 771
Pantbrev i andra näringsfastigheter	684 022		684 022	619 327	64 695
Företagsintäckning	360 723	1 966	358 757	343 656	15 101
Övriga ⁵	783 534	3 813	779 721	93 303	686 418
varav: kreditinstitut	358 497		358 497		358 497
Summa	4 759 243	5 999	4 753 244	3 868 208	885 036
Värdepapper					
Statspapper och andra offentliga organ					
- AAA ⁶	126 945		126 945		126 945
- AA	125 664		125 664		125 664
Andra emittenter					
- AAA	30 406		30 406		30 406
- utan rating	60 027		60 027		60 027
Summa	343 042	–	343 042	–	343 042
Derivat					
- A	342		342		342
Summa	342	–	342	–	342
Övrigt					
Åtaganden	418 047		418 047		418 047
Utställda lånelöften	273 321		273 321		273 321
Utställda finansiella garantier	143 336		143 336		143 336
Summa	834 704	–	834 704	–	834 704
Total kreditriskexponering	5 937 331	5 999	5 931 332	3 868 208	2 063 124

Kreditriskexponering, brutto och netto 2016	Kreditrisk-exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/ Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk-exponering m hänsyn till säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet					
av:					
Statlig och kommunal borgen ²	96 784		96 784	96 784	
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	2 105 486	1 085	2 104 401	2 034 450	69 951
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	525 417		525 417	524 970	447
Pantbrev i jordbruksfastigheter	370 698		370 698	357 376	13 322
Pantbrev i andra näringsfastigheter	580 307		580 307	518 768	61 539
Företagsintäckning	336 422	12 518	323 904	310 981	12 923
Övriga ⁵	547 332	3 206	544 126	74 852	469 274
varav: kreditinstitut	92 784		92 784		92 784
Summa	4 562 446	16 809	4 545 637	3 918 181	627 456
Värdepapper					
Statspapper och andra offentliga organ					
- AAA ⁶	96 425		96 425		96 425
- AA	110 725		110 725		110 725
Andra emittenter					
- AAA	30 258		30 258		30 258
- AA	18 036		18 036		18 036
- A	54 378		54 378		54 378
- utan rating	47 017		47 017		47 017
Summa	356 839	–	356 839	–	356 839
Derivat					
- A	1 023		1 023		1 023
Summa	1 023	–	1 023	–	1 023
Övrigt					
Åtaganden	367 104		367 104		367 104
Utställda lånelöften	251 346		251 346		251 346
Utställda finansiella garantier	143 436		143 436		143 436
Summa	761 886	–	761 886	–	761 886
Total kreditriskexponering	5 682 194	16 809	5 665 385	3 918 181	1 747 204

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

⁶ Enligt Standard and Poor's rating

7.1.7 Kreditriskjusteringar

Banken utvärderar löpande om det föreligger nedskrivningsbehov av lån och om det finns faktabaserat underlag för att så är fallet så klassas fordringarna som osäkra. Som faktabaserat underlag att nedskrivningsbehov kan föreligga, räknas till exempel betalningar som är mer än 60 dagar försenade. Bankens huvudprincip är att utvärderingen avseende nedskrivningsbehov görs på individuell basis. En oreglerad fordran är en fordran som är förfallen till betalning sedan mer än 60 dagar och en osäker lånefordran är en fordran där det är sannolikt att betalning inte fullgörs och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp, räntor samt förseningsavgifter. Från och med 2018-01-01 gäller nya förutsättningar med anledning av IFRS 9.

Förändring av nedskrivningar, TSEK

Ingående balans 1 januari 2017

Årets nedskrivning för kreditförluster	966	18	984
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-18 510	742	-17 768
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	5 974		5 974
			-

Utgående balans 31 december 2017

	Individuellt värderade lånefordringar	Gruppvis värderade lånefordringar	Summa
	14 803	2 006	16 809
	966	18	984
	-18 510	742	-17 768
	5 974		5 974
			-
	3 233	2 766	5 999

Åldersanalys, oreglerade men ej nedskrivna lånefordringar

TSEK	2017-12-31	2016-12-31
Fordringar förfallna 60 dgr eller mindre	1	15 717
Fordringar förfallna > 60 dgr - 90 dgr	7	1
Fordringar förfallna > 90 dgr - 180 dgr	2 140	184
Fordringar förfallna > 180 dgr - 360 dgr	1 308	431
Fordringar förfallna > 360 dgr	1 379	7 922
Summa	4 835	24 255

Lånefordringar per kategori av låntagare

TSEK	2017-12-31	2016-12-31
Lånefordringar, brutto		
- offentlig sektor	441	15 628
- företagssektor	1 767 188	1 524 260
- hushållssektor	2 601 620	2 894 497
varav enskilda företagare	687 192	765 171
- övriga	31 497	35 276
Summa	4 400 746	4 469 661
varav:		
Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar	4 835	24 254
- företagssektor	1 829	18 948
- hushållssektor	3 006	5 306
Oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka ränta intäktsförs	-	-
Omstrukturerade lån som inte längre är förfallna eller osäkra	-	-
Osäkra lånefordringar	10 836	41 065
- företagssektor	3 795	31 467
- hushållssektor	7 041	9 598
Avgår:		
Specifika nedskrivningar för individuellt värderade fordringar	3 233	14 802
- företagssektor	1 965	12 518
- hushållssektor	1 268	2 284
Gruppvisa nedskrivningar för individuellt värderade lånefordringar	-	-
Nedskrivningar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar	2 766	2 007
- företagssektor		
- hushållssektor	2 766	2 007
Lånefordringar, nettoredovisat värde		
- offentlig sektor	441	15 628
- företagssektor	1 765 223	1 511 742
- hushållssektor	2 597 586	2 890 206
varav enskilda företagare	686 852	765 171
- övriga	31 497	35 276
Summa	4 394 747	4 452 852

Definitioner:

Oreglerad lånefordran är fordran för vilken räntor, amorteringar och övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar. Osäker lånefordran är en fordran för vilken det är sannolikt att betalningarna inte fullföljs enligt kontraktsvillkoren och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbelopp och räntor, inkl. ersättning för ev. förseningar.

7.1.8 Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot banken, vilket kan leda till förluster. Med motpart avses här avtalsmotparter för ränte- och valuterivat som ingåtts för att säkra valuta- och ränterisker. För kapitalkravsberäkningen av motpartsrisk avseende derivat används marknadsvärderingsmetoden. Tabellen nedan visar bankens derivatinnehav.

Derivat och säkringsredovisning

2017

Derivat

TSEK	Nominellt belopp / återstående löptid			Total	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	>5 år			
<i>Derivat för verkligtvärde-säkringar</i>						
Ränterelaterade kontrakt				200 000		
Swappar	65 000	135 000		200 000		2 023
Valutarelaterade kontrakt				53 683		
Terminer	53 683			53 683	342	294
Summa				253 683		
Total summa	118 683	135 000	-	253 683	342	2 317

Derivat och säkringsredovisning

2016

Derivat

TSEK	Nominellt belopp / återstående löptid			Total	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	>5 år			
<i>Derivat för handelsändamål</i>						
Ränterelaterade kontrakt				46 899		
Swappar	11 899			11 899		100
Cappar	35 000			35 000		
Summa				46 899		
<i>Derivat för verkligtvärde-säkringar</i>						
Ränterelaterade kontrakt				266 381		
Swappar	136 381	130 000		266 381		4 973
Valutarelaterade kontrakt				16 994		
Terminer	16 994			16 994	1 023	1 021
Summa				283 375		
Total summa	200 274	130 000	-	330 274	1 023	6 094

7.2 Marknadsrisk

7.2.1 Definition

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisker: valutarisk, ränterisk och andra prisrisker. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prisrisk). I bankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken de övervägande marknadsriskerna. Banken har inget handelslager och därmed inga marknadsrisker i Pelare I.

7.2.2 Riskaptit

Banken har en låg riskprofil med begränsade risker på de finansiella marknaderna. Bankens verksamhet på dessa marknader motiveras i första hand av att långsiktigt tillfredsställa kundernas behov och underlätta bankens egen finansiering, i andra hand av att skapa avkastning. Banken har marknadsrisk som en naturlig del inom sin likviditetsförvaltning.

7.2.3 Riskhantering

Finanskommittén är ansvarig för den löpande finansförvaltningen och därmed den dagliga operativa hanteringen av stora delar av bankens marknadsrisk. Vidare är den oberoende riskkontrollfunktionen ansvarig för att kontrollera riskerna.

7.2.4 Värdepappersportföljen

Värdepappersportföljen är indelad i en placeringsportfölj och en strategisk portfölj. I placeringsportföljen ingår bankens likviditetsreserv. Banken ska ha en likviditetsreserv bestående av obligationer utgivna av svenska staten eller svensk kommun, utlåning till kreditinstitut, säkerställda bostadsobligationer belåningsbara i Riksbanken och andra likvida placeringar. Denna likviditetsreserv inklusive andra likviditetsskapande åtgärder ska minst uppgå till 10 % av bankens inlåning från allmänheten. Bankens likviditet följs upp dagligen. Utöver dessa krav uppfyller innehaven i portföljen Finansinspektionens krav (FFFS 2012:6) på medräkningsbarhet inom LCR. Bankens risklimit avseende LCR är att alltid vara över föreskriven miniminivå.

I den strategiska portföljen finns långsiktiga strategiska innehav i bolag där banken har ett samarbete.

7.2.5 Mätning av marknadsrisk

Marknadsrisken för värdepappersportföljen, utöver certifikat och obligationer, beräknas med beslutade schablonvärden baserat på historiska marknadsvärdessförändringar i respektive tillgångsslag.

7.2.6 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Detta kan till exempel bero på faktorer relaterat specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande, noterade finansiella instrument. Banken har en exponering mot aktiekursrisk genom långsiktiga aktieinnehav i den strategiska portföljen. Placeringar i aktier får ske till en maximal risk motsvarande 5 % av kapitalbasen. Risken beräknas utifrån historisk volatilitet som för närvarande beräknas till 20 %.

7.2.7 Valutarisk

7.2.7.1 Definition

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

7.2.7.2 Valutarisk i balansräkningen

Några valutakursrisker ska inte förekomma i verksamheten, dvs tillgångar och skulder matchas i motsvarande valuta. Begränsningen gäller dock inte sedvanliga leverantörsskulder.

7.2.8 Ränterisk

7.2.8.1 Definition

Ränterisk avser ett företags känslighet för förändringar i räntornas nivå och räntekurvans struktur. Ränterisk är i stor utsträckning en strukturell risk som naturligt följer av att företag bedriver in- och utlåning. Ränterisk kan också uppstå som konsekvens av bankens val av löptider och räntebindningstider för deras exponeringar och finansiering, utöver vad som kan anses vara en naturlig konsekvens av dess affärsmodell. Ränterisken i bankboken uppkommer normalt som ett resultat av att företag har olika löptider eller bindningstider på sina tillgångar och skulder. Ränterisken påverkar företag huvudsakligen som gradvisa förändringar i företagets räntenetto, som därmed kan påverka rörelseresultat och kapitalrelationer på både kort och lång sikt.

7.2.8.2 Riskaptit

Målsättningen i banken avseende ränterisken är att den totala durationen i det bokförda egna kapitalet ska vara mellan minus 1 år och plus 3 år. För att reducera ränterisken kan räntesäkring ske med olika typer av derivat som exempelvis ränteswapkontrakt. Dessa ska inräknas vid beräkning av duration. Den totala ränterisken mätt som duration i eget kapital vid 2 % förändring får max uppgå till 4 % av kapitalbasen. Räntebunden utlåning med en räntebindningstid över fem år ska godkännas av Finanskommittén.

7.2.8.3 Riskhantering

För att säkra sig mot ränterisken i bankens fastförräntade utlåning har banken ingått ränteswapavtal, det vill säga avtal enligt vilka banken betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta. För de lån med rörlig ränta där banken har garanterat en högsta ränta gentemot kund har återförsäkring skett genom avtal om räntetak. Dessa avtal ger banken ersättning för räntebortfall som kan uppstå när kundernas räntetak överskrids. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när en effektiv koppling finns mellan säkrade lån och avtal om räntetak.

Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är en så kallad gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för bankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med 1 procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 2 471 tkr (2 507 tkr).

En uppgång av marknadsräntorna med 1 procentenhet påverkar det egna kapitalet med -1,5 (-2,3) mkr och en nedgång med 1 procentenhet påverkar det egna kapitalet med 1,6 (2,5) mkr per 2017-12-31. Beräkningen sker i enlighet med Finansinspektionens Föreskrifter 2007:4 om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet. Hantering av bankens exponering för ränterisk är centraliserad, vilket innebär att finanskommittén ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

7.2.8.4 Ränterisikexponering

Nedan framgår bankens strukturella ränterisk genom uppdelad tillgångs- och skuldsida på räntebindingstid.

2017

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker								2 256	2 256
Belåningsbara statsskuld- förbindelser	30 287	222 323							252 610
Utlåning till kreditinstitut	338 497	20 000							358 497
Utlåning till allmänheten	3 962 629	139 717	37 706	35 252	194 807	24 636			4 394 747
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	40 408	50 024							90 432
Övriga tillgångar	225 815							65 834	291 649
Summa	4 597 636	432 064	37 706	35 252	194 807	24 636	-	68 090	5 390 191
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	1 676		25 000						26 676
Inlåning från allmänheten	4 890 551	2 450	4 072	4 509					4 901 582
Övriga skulder								28 335	28 335
Eget kapital								433 598	433 598
Summa skulder och eget kapital	4 892 227	2 450	29 072	4 509	-	-	-	461 933	5 390 191
Differens tillgångar och skulder	-294 591	429 614	8 634	30 743	194 807	24 636	-	-393 843	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹		-10 000	-30 000	-25 000	-120 000	-15 000			-200 000
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	200 000								200 000
Kumulativ exponering	-94 591	325 023	303 657	309 400	384 207	393 843	393 843	-	

2016

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker								3 641	3 641
Belåningsbara statsskuld- förbindelser	30 282	176 868							207 150
Utlåning till kreditinstitut	72 784	20 000							92 784
Utlåning till allmänheten	4 077 096	60 568	25 658	31 953	208 887	48 690			4 452 852
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	106 573	38 044						5 072	149 689
Övriga tillgångar	103 579							46 776	150 355
Summa	4 390 314	295 480	25 658	31 953	208 887	48 690	-	55 489	5 056 471
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	28 432	50 000	50 000	55 000					183 432
Inlåning från allmänheten	4 458 029	5 662	4 972	4 435					4 473 098
Övriga skulder								19 719	19 719
Eget kapital								380 222	380 222
Summa skulder och eget kapital	4 486 461	55 662	54 972	59 435	-	-	-	399 941	5 056 471
Differens tillgångar och skulder	-96 147	239 818	-29 314	-27 482	208 887	48 690	-	-344 452	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹	-20 000	-61 800	-30 000	-36 480	-110 000	-20 000			-278 280
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	278 280								278 280
Kumulativ exponering	162 133	340 151	280 837	216 875	315 762	344 452	344 452	-	

7.3 Likviditetsrisk

7.3.1 Definition

Likviditetsrisk är risken för att banken i vissa lägen kan få svårigheter med likviditetsförsörjningen. Det är risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid respektive förfallotidpunkt utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt (genom hög upplåningskostnad eller lågt pris vid avyttring av tillgångar).

7.3.2 Riskaptit

Bankens riskaptit avseende likviditetsrisker är låg och risken minimeras primärt genom att sätta upp limiter avseende likviditetshanteringen och genom att hålla en likviditetsreserv. Banken ska alltid ha en tillräcklig likviditet för att klara en period om 30 dagar i ett stressat scenario.

7.3.3 Riskhantering

För att minimera risken för likviditetspåfrestningar struktureras bankens likviditet så att den är stabil och diversifierad. Det ska finnas en balans mellan långsiktiga tillgångar och skulder. Placeringar görs endast i likvida värdepapper, dvs. värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Styrelsen ansvarar för att bankens likviditetsrisker identifieras, mäts, hanteras, kontrolleras och rapporteras inom banken. Styrelsen fastställer årligen bankens likviditetspolicy. Vidare fastställer styrelsen bankens riskaptit avseende likviditetsrisker, samt likviditets- och finansieringsstrategi. För den löpande förvaltningen av likviditetsrisker ansvarar Ekonomi- och Finanschefen. Bankens riskkontrollfunktion ansvarar för löpande uppföljning och oberoende kontroll av bankens egna placeringar och uppföljning av likviditetsrisker. Finanskommittén får dagligen uppföljning av likviditeten och styrelsen erhåller kvartalsvis en rapport över bankens likviditetssituation.

7.3.4 Likviditetsreserv/-kvot

Likviditet mkr	2017		2016	
	Banken	LCR	Banken	LCR
Likviditetsreserv	919	283	642	239
Varav:				
kassamedel ¹	636	2	386	4
belåningsbara statsskuldförbindelser	253	253	207	207
säkerställda obligationer	30	28	48	28
Kassautflöde		537		500
Kassainflöde (max 75% av utflödet)		403		267
Likviditetskvoter				
Utlåning/inlåning	90%		100%	
Likviditetsreserv i % av bankens inlåning	19%		14%	
Likviditetstäckningskvot (LCR2)		211%		103%

1 kassamedel avser: kassa, checkräkning, checkkredit, fordran på svenska staten, likviditetsfond, konton i andra banker samt övriga AFS placeringar.

2 I tabellen ovan redovisas LCR enligt bankens tolkning av CRR/CRD4.

7.3.5 Finansiering

För att säkerställa den framtida finansieringen har banken utformat en långsiktig strategi för möjlighet till anskaffning av kapital, närvaro på de finansiella marknaderna och att öka diversifieringen av finansieringskällorna. Bankens huvudsakliga finansieringskälla utgörs av inlåningsmedel från allmänheten, samt kompletterats med inlåning från andra sparbanker.

7.3.6 Beredskapsplan och stresstester

Styrelsen i banken har fastställt en beredskapsplan för hur likviditetspåfrestningar ska hanteras. Syftet med beredskapsplanen är att förbereda banken på olika handlingsalternativ om likviditetssituationen får en ogynnsam utveckling. I beredskapsplanen beskrivs händelser som kan utlösa beredskapsplanen samt åtgärder för att minska påfrestningen på likviditeten. Banken genomför stresstester regelbundet och resultatet utvärderas mot bankens fastställda riskaptit och används för att anpassa bankens strategier och riktlinjer.

7.3.7 Likviditetsexponering

Nedan redovisas bankens strukturella likviditetssituation med kontraktuell återstående löptid avseende finansiering samt utlåning. Det är ingen väsentlig skillnad mellan diskonterade och nominella kassaflöden varför löptidsexponeringen motsvarar likviditetsexponeringen.

Löptidsinformation

2017

Kontraktuell återstående löptid (diskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning	Diskonterade kassaflöden - Kontraktuell återstående löptid							
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden	Varav förväntad tid för återvinning > 12 mån
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	2 256						2 256	–
Belåningsbara statskultförbindelser m m			30 087	222 523			252 610	222 523
Utlåning till kreditinstitut	338 497	20 000					358 497	–
Utlåning till allmänheten	219 427	133 511	237 790	873 203	2 930 816		4 394 747	3 804 019
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		60 027		30 405			90 432	30 405
Derivat		342					342	–
Övriga tillgångar	225 815					44 781	270 596	44 781
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 577	19 134					20 711	–
Summa tillgångar	787 572	233 014	267 877	1 126 131	2 930 816	44 781	5 390 191	4 101 728
Skulder								
Skulder till kreditinstitut		1 676	25 000				26 676	
Inlåning fr allmänheten	4 863 191	4 695	33 696	1 513			4 901 582	4 901 582
Derivat		334	469				2 316	1 513
Övriga skulder		2 102				16 432	18 534	16 432
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		6 927					6 927	
Avsättningar						558	558	558
Övriga skulder inkl. eget kapital						433 598	433 598	433 598
Summa skulder och eget kapital	4 863 191	15 734	59 165	1 513	–	450 588	5 390 191	5 353 683
Oredovisade länelöften	273 321						273 321	
Valutaterminer		53 683					53 683	
Outnyttjad del av beviljade krediter	364 364						364 364	
Total skillnad	-4 713 304	163 597	208 712	1 124 618	2 930 816	-405 807	-691 368	-1 251 955

Löptidsinformation

2016

Kontraktuell återstående löptid (diskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning	Diskonterade kassaflöden - Kontraktuell återstående löptid							
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden	Varav förväntad tid för återvinning > 12 mån
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	3 641						3 641	–
Belåningsbara statskultförbindelser m m				207 150			207 150	207 150
Utlåning till kreditinstitut	72 785	20 000					92 785	–
Utlåning till allmänheten	228 577	100 972	184 015	865 160	3 074 128		4 452 852	3 939 288
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		76 314	18 036	50 267	5 072		149 689	55 339
Derivat		1 022	1				1 023	–
Övriga tillgångar	103 579					26 094	129 673	26 094
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 645	18 013					19 658	–
Summa tillgångar	410 227	216 321	202 052	1 122 577	3 079 200	26 094	5 056 471	4 227 871
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	3 432	75 000	105 000				183 432	
Inlåning fr allmänheten	4 259 097	99 094	114 907				4 473 098	4 473 098
Derivat		1 312	951	3 831			6 094	3 831
Övriga skulder		2 530				5 477	8 007	5 477
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		5 047					5 047	
Avsättningar						571	571	571
Övriga skulder inkl. eget kapital						380 222	380 222	380 222
Summa skulder och eget kapital	4 262 529	182 983	220 858	3 831	–	386 270	5 056 471	4 863 199
Oredovisade länelöften	251 346						251 346	
Valutaterminer		15 954	1 040				16 994	
Outnyttjad del av beviljade krediter	350 110						350 110	
Total skillnad	-4 453 758	17 384	-19 846	1 118 746	3 079 200	-360 176	-618 450	-635 328

7.4 Operativ risk

7.4.1 Definition

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller otillräckliga interna processer, rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

7.4.2 Riskapitet

De operativa riskerna utgör ett väsentligt inslag i bankens totala riskexponering och ska hanteras som en egen riskdisciplin, parallellt med t ex kreditrisk och finansiella risker. Operativ risk beror till stor del på verksamhetens omfattning, art och komplexitet. De operativa riskerna ska hållas på lägsta möjliga nivå i verksamheten med beaktande av affärsmässighet, bankens övergripande affärsmål samt möjligheten att absorbera förluster via det egna kapitalet. Verksamheten strävar också aktivt efter att minimera den operativa riskexponeringen då den är att betrakta som en kostnad vilken ska minimeras i största möjliga utsträckning. Bankens styrelse har bland annat definierat limiter avseende identifierade operativa risker genom självvärdering, kreditkvalitet och utbildningstid/arbetad tid.

7.4.3 Metod för beräkning av operativa risker

Banken kapitaltäckar operativ risk enligt schablonmetoden. Enligt schablonmetoden ska instituten dela in sina verksamheter i affärsområden med avgränsningar som ges av CRR-regelverket. Instituterna ska beräkna kapitalbaskravet för operativ risk som det treåriga genomsnittet av summan av de årliga kapitalbaskraven för samtliga de affärsområden som avses. Det årliga kapitalbaskravet för varje affärsområde är lika med produkten av den procentsats som regelverket anger som aktuell, och den del av den relevanta indikatorn som har fördelats på respektive affärsområde. Som indikator används summan av räntenetto, provisionsnetto, utdelningar, nettoresultat av finansiella transaktioner, övriga rörelseintäkter samt kostnader avseende outsourcing i Swedbank. Resultatet beräknas på 12 månaders verksamhet. Därutöver har banken en tydligt dokumenterad metod för intern mätning av operativa risker. Löpande utvärdering av risknivå avseende de operativa riskerna görs genom självvärdering.

7.4.4 Hantering av operativa risker

Riskhanteringen avseende operativ risk är en del av bankens totala riskhanteringsprocess. Utifrån generella principer som tydlig ansvarsfördelning, individuellt ansvarstagande för identifiering av operativa risker, beaktande av operativa risker vid prissättning av nya produkter, omprövning av redan tagna affärsbeslut, kompetensutveckling och dualitetsprinciper samt årlig genomgång av risklistan och sammanställning av riskrapporten bidrar till en god hantering av den operativa risken i banken.

7.4.4.1 Incidenthantering

Alla anställda är ansvariga för att rapportera incidenter i det dagliga arbetet. Personen som identifierar en incident är ansvarig att snarast rapportera den till OP-riskansvarig och närmaste chef, enligt Instruktionen för incidentrapportering. Incidenter analyseras löpande och åtgärder följs upp av OP-riskansvarig kvartalsvis. Riskkontrollfunktionen och Compliance får även löpande ta del av incidenter och kontrollerar så att incidenterna hanteras och åtgärder genomförs. Banken dokumenterar inträffade incidenter samt de förluster som har uppstått i samband med de inträffade incidenterna.

7.4.4.2 Kontinuitetshantering

Banken har upprättat kontinuitets- beredskaps- och återställningsplaner för de kritiska processer som banken identifierat. Planernas syfte är att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamhet och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning. Planerna uppdateras och testas årligen.

7.4.4.3 Brutorisklista

Banken gör årligen en genomgång av risklistan, vilket görs i workshopformat. I processen bedöms sannolikheten för att olika riskhändelser inträffar och vilka konsekvenserna blir av detta. Incidenthanteringen fungerar som en input till workshopen. Varje riskägare fastställer, vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera de risker som identifierats.

7.4.4.4 Godkännandeprocess för nya produkter (NPAP)

NPA-Processen syftar till att säkerställa att banken inte agerar i produkter eller utför aktiviteter som innebär oavsiktligt risktagande eller risker som ej omedelbart kan hanteras eller kontrolleras inom existerande processer. NPA-Processen ska användas bl.a. vid nya/förändrade produkter/ tjänster och fullt ut beakta och utvärdera operativa risker. Processen ska inkludera identifiering av risker i hela processkedjan såväl som riskbegränsande aktiviteter. Godkännandet av produkten baseras på ett beslutsunderlag som innehåller identifiering av risker från alla de delar av organisationen som ska hantera den nya/förändrade produkten